

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Szaba na neverejnom zasadnutí konanom 23. augusta 2017 v Bratislave v trestnej veci obvineného **Z. N.**, pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona, o sťažnosti obvineného **Z. N.** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 2Tp/6/2016, zo 16. augusta 2017 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť obvineného **Z. N.**
sa z a m i e t a.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica, uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, zo **16. augusta 2017** rozhodol podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku o predĺžení lehoty trvania väzby obvinenému **Z. N.** do 15. februára 2018. Zároveň rozhodol podľa § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Trestného poriadku o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku pretrvávajú aj v tomto štádiu trestného konania a po vykonaní doterajšieho vyšetrovania je trestné stíhanie vedené dôvodne. Sudca pre prípravné konanie opätovne poukázal na skutočnosti, ktoré už uviedol v rámci svojho prvého väzobného rozhodnutia a ktoré odvtedy vykonaným dokazovaním neboli nijako spochybnené, skôr naopak, tieto skutočnosti sa priebehom dokazovania potvrdzujú. Vysvetlil, že prokurátor vo svojom návrhu podrobne rozobral dôvodnosť podozrenia s poukazom na vykonané dôkazy, pričom sudca pre prípravné konanie si túto analýzu v plnom rozsahu osvojil. Pri rozhodovaní o predĺžení väzby konštatoval, že obvinený

je stíhaný za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy, za ktorý mu hrozí vysoký trest odňatia slobody na 25 rokov alebo doživotie a v spojení s ďalšími skutočnosťami, ktoré opísal vo svojom uznesení existuje dôvodná obava, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, čo obvinený aj reálne preukázal spôsobom svojho chovania. Čo sa týka kolúznej väzby poukázal na skutočnosť že z doteraz zaobstaraných dôkazov vyplýva podozrenie, že K. K. inštruoval L. H. ako má vypovedať a Z. N. povedal, aby odišiel preč a zamedzil tak obvinenému N. vypovedať proti K.. Taktiež existuje podozrenie že obvinený patril do skupiny viacerých osôb, ktorí „likvidovali“ tzv. biele kone, aby proti nim nemohli vypovedať, preto je dané nebezpečenstvo, že by mohlo dôjsť k ovplyvňovaniu svedkov tak, ako tomu bolo v minulosti, prípadne hrozí reálne nebezpečenstvo ich likvidácie. Pokiaľ ide o dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, sudca pre prípravne konanie uviedol, že u obvineného Z. N. hrozí reálna obava, že bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Poukázal na skutky, za ktoré bolo vznesené obvinenie pod ČVS: PPZ-334/NKA-PZ-BA-2016 a PPZ-335/NKA-PZ-BA-2016, ktoré boli vykonané s najväčšou pravdepodobnosťou za účelom zakryť inú, najmä ekonomickú trestnú činnosť. Navyše je pravdepodobné, že páchanie protiprávnej činnosti (do istej miery to pripustil aj samotný obvinený) bolo podstatným, ak nie jediným zdrojom príjmov obvineného. Obvinený pri výsluchu pred sudcom pre prípravne konanie využil svoje právo nevypovedať, a tak je zrejmé, že jeho postoj nijako nezmenil a ani nemohol zmeniť formulované analýzy sudcu pre prípravne konanie, pretože tieto boli opreté o konkrétne fakty vyplývajúce z dôkazov. Nakoniec skonštatoval, že prokurátor i vyšetrovateľ vo veci konajú spôsobom, ktorý v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako závažné priet'ahy v konaní, čo nespochybňuje ani obhajoba a vysvetlil, že obvinený je trestne stíhaný za obzvlášť závažný zločin, výnimočné okolnosti prípadu zistené neboli, preto nemohol väzbu nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť obvinený Z. N.. Vo svojej sťažnosti podanej pri výsluchu pred sudcom pre prípravne konanie zdôvodnil, že pri väzobnom dôvode podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku je síce vysoká trestná sadzba a hrozba vysokým trestom, avšak k nej nepristupuje obava, že by ušiel, skrýval sa a tak sa vyhýbal trestnému stíhaniu. Takisto podotkol, že má trvalé bydlisko, kde sa zdržiaval pred vzatím do väzby. Pri dôvodoch väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ Trestného poriadku uviedol, že v súčasnosti tieto dôvody neexistujú, nakoľko všetci svedkovia a obvinení už boli aj opakovane vypočutí a medzi posledným skutkom a vzatím do väzby prešlo dlhé časové obdobie.

Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia ako i správnosť konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva nasledovné:

- vyšetrovateľ Národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky v Bratislave, uznesením sp. zn. PPZ-335/NKA-PZ-BA-2016, zo **16. mája 2016** vzniesol obvinenie Z. N. zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i/ Trestného zákona a iné pre skutky podrobne rozvedené vo výrokovej časti označeného uznesenia,
- dňa **16. augusta 2016** sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, rozhodol o vzatí obvineného Z. N. do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/ a písm. c/ Trestného poriadku. Lehota väzby začala plynúť 15. augusta 2016 o 21.45 hod. Dňa **6. septembra 2016** rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 2Tost/28/2016 (č. l. 87-92) o zamietnutí sťažnosti obvineného Z. N. proti vyššie označenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu,
- dňa **18. novembra 2016** sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, zamietol žiadosť obvineného Z. N. o prepustenie z väzby na slobodu. Dňa **19. decembra 2016** rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4Tost/47/2016 (č. l. 130-132) o zamietnutí sťažnosti obvineného Z. N. proti vyššie označenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu,
- dňa **23. februára 2017** sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu uznesením, sp. zn. 2Tp/6/2016, predĺžil lehotu trvania väzby obvinenému Z. N. do 15. septembra 2017. Dňa **2. marca 2017** rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 5Tost/7/2017 (č. l. 199-202) o zamietnutí sťažnosti menovaného proti vyššie označenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že o väzbe obvineného Z. N. bolo doposiaľ rozhodované priebežne, plynulo a urýchlene v súlade s § 2 ods. 6 Trestného poriadku, čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 písm. c/, ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať obťažovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Sudca pre prípravne konanie sa v uznesení o predĺžení lehoty väzby rozsiahlo vyjadril k materiálnym dôvodom väzby – opodstatnenosti trestného stíhania a existencii dôvodov väzby, pričom najvyšší súd považuje tieto vyjadrenia a závery za dostatočné a presvedčivé, osvojil si ich, a preto na ne odkazuje s tým, že opätovné rozoberanie tých istých skutočností považuje za nadbytočné.

K samotnému rozhodnutiu o predĺžení lehoty väzby najvyšší súd uvádza, že nezistil porušenie, či nedodržanie podmienok na takéto rozhodnutie uvedených v ustanovení § 76 ods. 3 Trestného poriadku. Medzi tieto patrí i dosiahnutie účelu trestného konania, ktorým je náležité zistenie a objasnenie trestného činu jeho páchatel'a a jeho spravodlivé potrestanie, ak sa preukáže vina.

Z návrhu prokurátora na predĺženie lehoty väzby zrozumiteľne vyplýva, že doposiaľ sa mu nepodarilo vykonať ešte všetky výsluchy svedkov, musí sa vyčkáť na viaceré znalecké posudky, preveriť skutočnosti, ktoré vyšli najavo v poslednej dobe. Vyšetrovanie by mohlo byť skončené do konca novembra 2017, pričom následne bude prebiehať preštudovanie vyšetrovacieho spisu a príprava samotnej obžaloby. Potrebu doplnenia dokazovania aj najvyšší súd považuje za opodstatnenú a lehotu určenú sudcom pre prípravne konanie za primeranú s ohľadom i na obtiažnosť vyšetrovanej trestnej činnosti, ku ktorej sa už vyjadril

samotný sudca pre prípravné konanie. Zároveň je potrebné konštatovať, že prepustením obvineného na slobodu hrozí minimálne sťaženie dosiahnutia účelu trestného konania, tak ako to predpokladá ust. § 76 ods. 3 Trestného poriadku, čo zrozumiteľne vyplýva už aj z existencie dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo c/ môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

c/ s ohľadom na **osobu** obvineného a **povahu** prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 80 ods. 2 tretia veta Trestného poriadku, ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ až c/ alebo e/, alebo obvinený bol vzatý do väzby podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú **výnimočné okolnosti prípadu**.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že procesné prostriedky, ktorými možno nahradiť väzbu, možno v prípade stíhania páchatel'a obzvlášť závažného zločinu použiť len vtedy, ak to odôvodňujú **výnimočné okolnosti prípadu**.

Podmienenie použitia týchto miernejších prostriedkov nahradenia väzby výnimočnými okolnosťami prípadu v zmysle Trestného poriadku upresňuje čl. 5 ods. 3 Dohovoru na účely postupu vnútroštátnych orgánov pri rozhodovaní o väzbe tak, že **zohľadňuje nielen závažnosť skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie (obzvlášť závažný zločin)**, ale aj správanie sa obvineného, ktorý nerešpektuje dobrodenie vo forme predchádzajúceho ponechania na slobode na základe už použitých prostriedkov nahradenia väzby (§ 80 ods. 3, § 81 ods. 4 Trestného poriadku), alebo dokonca opätovne vyvolá existenciu dôvodov väzby po tom, čo bol z väzby prepustený (opätovná väzba).

Nadriadený súd poznamenáva, že prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Trestného poriadku)

a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, **je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a/ až c/ Trestného poriadku.**

S poukazom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že správne a v súlade so zákonom postupoval sudca pre prípravné konanie aj pri posudzovaní možnosti nahradiť väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku, ktorého aplikáciu aj napriek zneniu Trestného poriadku umožňujú ustanovenia čl. 5 ods. 3 Dohovoru a čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky. Osoba obvineného a povaha prípadu v tomto prípade odôvodňujú trvanie zásahu do jeho osobnej slobody a zároveň vylučujú jej nahradenie inými procesnými prostriedkami.

Obvinený vo svojej sťažnosti nepredložil ani nepoukázal na okolnosť, ktorá by rozptýlila obavy predpokladané v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku. Keďže najvyšší súd takú skutočnosť sám nezistil, sťažnosť obvineného zamietol ako nedôvodnú postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

Na základe vyššie uvedených úvah, rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 23. augusta 2017

JUDr. Martin B a r g e l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Alžbeta Kóňová